

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

MỸ GIANG SƠN

QUẢN LÝ THỰC TẬP SƯ PHẠM TRONG
ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THEO ĐỊNH HƯỚNG CHUẨN NGHỀ NGHIỆP
GIÁO VIÊN TRUNG HỌC

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

HÀ NỘI - NĂM 2014

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

MỸ GIANG SƠN

**QUẢN LÝ THỰC TẬP SƯ PHẠM TRONG
ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THEO ĐỊNH HƯỚNG CHUẨN NGHỀ NGHIỆP
GIÁO VIÊN TRUNG HỌC**

Chuyên ngành: Quản lý Giáo dục

Mã số: 62 14 01 14

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

**Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THANH BÌNH
TS. NGUYỄN VŨ BÍCH HIỀN**

HÀ NỘI - NĂM 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng bản thân. Các số liệu trong luận án là trung thực.

Kết quả của luận án chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào.

Tác giả luận án

My Giang Sơn

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc và lời cảm ơn chân thành đến:

PGS.TS. Nguyễn Xuân Thức, Trưởng Khoa Quản lý Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội;

PGS.TS. Nguyễn Thanh Bình, Viện Nghiên cứu Sư phạm, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội;

TS. Nguyễn Vũ Bích Hiền, Phó Trưởng Khoa Quản lý Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội;

PGS.TS. Nguyễn Việt Ngoạn, Hiệu trưởng Trường Đại học Sài Gòn, đã tận tình chỉ dẫn, giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận án.

Xin chân thành cảm ơn Quý Thầy Cô, các đồng nghiệp, bạn bè thân hữu đã hỗ trợ, tạo điều kiện, động viên tôi trong quá trình thực hiện luận án.

Tác giả luận án

My Giang Sơn

MỤC LỤC

Trang phụ bìa	i
Lời cam đoan.....	ii
Lời cảm ơn	iii
Mục lục.....	iv
Danh mục các chữ viết tắt.....	viii
Danh mục các bảng	ix
Danh mục các sơ đồ	xi
Mở đầu	1
Chương 1 Cơ sở lí luận về quản lí thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	8
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	8
1.1.1. Các nghiên cứu ở nước ngoài	8
1.1.2. Các nghiên cứu trong nước.....	12
1.2. Thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	21
1.2.1. Thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông	21
1.2.2. Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	25
1.2.3. Thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	27
1.3. Quản lí thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	28
1.3.1. Khái niệm quản lí thực tập sư phạm	28
1.3.2. Lập kế hoạch thực tập sư phạm	29
1.3.3. Tổ chức thực tập sư phạm.....	35
1.3.4. Lãnh đạo thực tập sư phạm.....	40
1.3.5. Kiểm tra, đánh giá trong thực tập sư phạm.....	44
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lí thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	50
1.4.1. Các yếu tố chủ quan.....	50
1.4.2. Các yếu tố khách quan.....	52
Kết luận chương 1	54

Chương 2 Cơ sở thực tiễn của quản lý thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	56
2.1. Tổ chức nghiên cứu thực trạng quản lý thực tập sư phạm.....	56
2.1.1. Nội dung khảo sát thực trạng quản lý thực tập sư phạm.....	56
2.1.2. Xây dựng công cụ điều tra, khảo sát thực trạng	56
2.1.3. Kiểm tra độ tin cậy của thang đo trong công cụ điều tra, khảo sát.....	57
2.1.4. Mẫu điều tra, khảo sát.....	61
2.2. Thực trạng thực tập sư phạm.....	63
2.2.1. Nhận thức về vai trò thực tập sư phạm.....	63
2.2.2. Mục tiêu thực tập sư phạm	64
2.2.3. Thực hiện các nội dung thực tập sư phạm	66
2.2.4. Phương thức tổ chức thực tập sư phạm	69
2.2.5. Kiểm tra, đánh giá trong thực tập sư phạm.....	71
2.2.6. Mức độ thực hiện các khâu thực tập sư phạm cuối khóa	74
2.2.7. Thực tập sư phạm đáp ứng yêu cầu đào tạo giáo viên theo Chuẩn	77
2.2.8. Thuận lợi, khó khăn trong thực tập sư phạm	79
2.3. Thực trạng quản lý thực tập sư phạm.....	81
2.3.1. Lập kế hoạch thực tập sư phạm	81
2.3.2. Tổ chức thực tập sư phạm.....	85
2.3.3. Lãnh đạo thực tập sư phạm.....	87
2.3.4. Kiểm tra, đánh giá thực tập sư phạm	89
2.3.5. Thành công, hạn chế trong quản lý thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	92
2.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	94
2.4.1. Các yếu tố chủ quan.....	94
2.4.2. Các yếu tố khách quan.....	97
Kết luận chương 2	99
Chương 3 Các giải pháp quản lý thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	101
3.1. Các nguyên tắc đề xuất giải pháp.....	101
3.1.1. Bảo đảm tính mục tiêu.....	101
3.1.2. Bảo đảm tính thực tiễn.....	101
3.1.3. Bảo đảm tính hệ thống.....	101

3.1.4. Bảo đảm tính khả thi.....	101
3.2. Các giải pháp quản lý thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	102
3.2.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, giảng viên, GV các trường SP, các sở GD - ĐT và các trường PT về vai trò, trách nhiệm, nghĩa vụ đối với TTSP nói chung, TTSP theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp GVTrH nói riêng	102
3.2.2. Chỉ đạo thiết lập mục tiêu thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	104
3.2.3. Chỉ đạo xây dựng nội dung thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học.....	106
3.2.4. Chỉ đạo đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá trong thực tập sư phạm.....	109
3.2.5. Chỉ đạo đổi mới phương thức tổ chức thực tập sư phạm từ phương thức tập trung sang phương thức không tập trung	118
3.2.6. Chỉ đạo thực hiện đồng bộ một số biện pháp khác, tạo thuận lợi cho quản lý thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	122
3.2.7. Quan hệ giữa các giải pháp quản lý thực tập sư phạm theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	124
3.3. Sự cần thiết và tính khả thi của các giải pháp đề xuất	125
3.3.1. Mục đích, nội dung, đối tượng, phương pháp khảo sát sự cần thiết và tính khả thi của các giải pháp.....	125
3.3.2. Sự cần thiết của các giải pháp đề xuất	126
3.3.3. Tính khả thi của các giải pháp đề xuất	129
3.4. Thực nghiệm sư phạm.....	131
3.4.1. Mục đích thực nghiệm	131
3.4.2. Vấn đề thực nghiệm.....	131
3.4.3. Giả thuyết thực nghiệm.....	132
3.4.4. Mẫu thực nghiệm	133
3.4.5. Cách thức thực nghiệm	135
3.4.6. Tài liệu thực nghiệm và các điều kiện đảm bảo quá trình thực nghiệm	136
3.4.7. Tiêu chí và thang đánh giá thực nghiệm.....	136
3.4.8. Kết quả thực nghiệm.....	137
Kết luận chương 3	147
Kết luận và kiến nghị.....	148
1. Kết luận	148
2. Kiến nghị	149

2.1. Đối với Bộ Giáo dục - Đào tạo	149
2.2. Đối với sở giáo dục - đào tạo các tỉnh, thành	149
2.3. Đối với các trường sư phạm	150
2.4. Đối với các trường trung học phổ thông.....	150
Các công trình đã công bố của tác giả.....	151
Danh mục tài liệu tham khảo	152
Phụ lục	163
Phụ lục 1. Kế hoạch, phương pháp thực hiện các nội dung thực tập sư phạm	163
Phụ lục 2. Nội dung và kết quả khảo sát thực trạng thực tập sư phạm cuối khóa ..	171
Phụ lục 3. Nội dung và kết quả khảo sát thực trạng quản lý thực tập sư phạm cuối khóa.....	176
Phụ lục 4. Sử dụng mô hình phân tích nhân tố khám phá (EFA) để xem xét mức độ ảnh hưởng của các yếu tố chủ quan, khách quan đến quản lý thực tập sư phạm theo định hướng chuẩn nghề nghiệp	180
Phụ lục 5. Hướng dẫn đánh giá xếp loại giờ dạy bậc trung học	189
Phụ lục 6. Bảng đánh giá năng lực soạn giáo án.....	190
Phụ lục 7. Bảng đánh giá năng lực lên lớp.....	193
Phụ lục 8. Bảng đánh giá năng lực kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.....	196
Phụ lục 9. Bảng đánh giá các năng lực dạy học khác	198
Phụ lục 10. Bảng đánh giá năng lực: xây dựng và thực hiện kế hoạch chủ nhiệm lớp, điều khiển tiết sinh hoạt lớp và hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	203
Phụ lục 11. Bảng đánh giá các năng lực giáo dục khác	206
Phụ lục 12. Phiếu kết quả thực tập sư phạm 2 (thực nghiệm)	211
Phụ lục 13. Phiếu đánh giá tiết dạy của sinh viên.....	212
Phụ lục 14. Phiếu đánh giá thực tập chủ nhiệm lớp và công tác giáo dục khác	214
Phụ lục 15. Phiếu kết quả thực tập sư phạm 2	215
Phụ lục 16. Phiếu khảo sát sinh viên sau thực tập sư phạm.....	216
Phụ lục 17. Bảng câu hỏi phỏng vấn sâu	218

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

TT	Các chữ viết tắt	Các chữ viết đầy đủ
1.	BCĐ	Ban chỉ đạo
2.	BDGV	Bồi dưỡng giáo viên
3.	CBQL	Cán bộ quản lí
4.	ĐTGV	Đào tạo giáo viên
5.	ĐHSP	Đại học sư phạm
6.	ĐVHT	Đơn vị học trình
7.	GDNGLL	Giáo dục ngoài giờ lên lớp
8.	GD - ĐT	Giáo dục - Đào tạo
9.	GVHD	Giáo viên hướng dẫn
10.	GVTrH	Giáo viên trung học
11.	HS	Học sinh
12.	KN	Kĩ năng
13.	NVSP	Nghiệp vụ sư phạm
14.	PPDH	Phương pháp dạy học
15.	PT	Phổ thông
16.	SH	Sinh hoạt
17.	SP	Sư phạm
18.	SV	Sinh viên
19.	THPT	Trung học phổ thông
20.	TC	Tiêu chí
21.	TTSP	Thực tập sư phạm
22.	TTDH	Thực tập dạy học
23.	TTGD	Thực tập giáo dục

DANH MỤC CÁC BẢNG

TT	Tên bảng	Trang
1	Bảng 1.1. Thời lượng thực tập sư phạm và số tiết thực tập giảng dạy của sinh viên	14
2	Bảng 1.2. Các phương thức tổ chức thực tập sư phạm	23
3	Bảng 1.3. Bảng tổng hợp kết quả thực tập sư phạm của sinh viên	48
4	Bảng 2.1. Hệ số Cronbach' Alpha các thang đo	61
5	Bảng 2.2. Số lượng phiếu khảo sát tại các trường sư phạm và trường trung học phổ thông	62
6	Bảng 2.3. Nhận thức về vai trò thực tập sư phạm	63
7	Bảng 2.4. Mức độ đạt được mục tiêu thực tập sư phạm cuối khóa theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	65
8	Bảng 2.5. Mức độ thực hiện các nội dung thực tập sư phạm cuối khóa theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	67
9	Bảng 2.6. Hiệu quả của các phương thức tổ chức thực tập sư phạm	69
10	Bảng 2.7. Mức độ thực hiện kiểm tra, đánh giá thực tập sư phạm cuối khóa	72
11	Bảng 2.8. Mức độ thực hiện các khâu thực tập sư phạm cuối khóa	75
12	Bảng 2.9. Tương quan giữa các đối tượng khảo sát trong nội dung “Đánh giá kết quả thực tập sư phạm”	77
13	Bảng 2.10. Mức độ đáp ứng của các yếu tố thực tập sư phạm với yêu cầu đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	78
14	Bảng 2.11. Các thông số thống kê cơ bản về mức độ đáp ứng của thực tập sư phạm đối với yêu cầu đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học	78
15	Bảng 2.12. Thuận lợi, khó khăn trong tổ chức thực tập sư phạm	79
16	Bảng 2.13. Mức độ thực hiện các biện pháp lập kế hoạch thực tập sư phạm	81
17	Bảng 2.14. Mức độ thực hiện các biện pháp lập kế hoạch cơ sở vật chất, tài chính dành cho TTSP	84
18	Bảng 2.15. Mức độ thực hiện các biện pháp tổ chức thực tập sư phạm	85
19	Bảng 2.16. Mức độ thực hiện các biện pháp lãnh đạo thực tập sư phạm	87
20	Bảng 2.17. Mức độ thực hiện các biện pháp kiểm tra, đánh giá trong	90